

Divatmetodika

Karl Lagerfeld életmű-kiállítása a bonni Bundeskunsthalle-ban

■ Fantasztikus időutazásra hívta látogatóit a bonni Bundeskunsthalle 2015-ben, amikor Karl Lagerfeld, a divat koronázatlan királya – a maga nemében egyedülálló – életművének bemutatására vállalkozott a *Karl Lagerfeld. Modemethode* című kiállítással.

A Bundeskunsthalle (teljes nevén Kunst- und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland) készsült erre a kiállításra. Az intézmény vezetősége ugyanis fontosnak tartotta, hogy a képzőművészeti, régészeti, művészettörténeti témák, valamint a filmművé-

**Karl Lagerfeld.
Modemethode című
kiállítás (részlet).
Az International Wool
Secretariat 1954-es
pályázatán első díjat
nyert merinógyapjú
kabát másolata /
Karl Lagerfeld.
Modemethode
(exhibition view).
Copy of the merino wool
coat, winner of the
International Wool
Secretariat competition
in 1954**

[Bundeskunsthalle,
Bonn, 2015]

Fotó: David Ertl

Fotó: David Ertl

Karl Lagerfeld.
Modemethode című
kiállítás (részlet).
A Chloé számára
tervezett selyemruhák
Stefan Lubrina
installációjában.
A kiállítás látványterve:
Gerhard Steidl.
Próbababák: Carmen
Lucini / Karl Lagerfeld.
Modemethode
(exhibition view).
Silk dresses designed
for Chloé, installed
by Stefan Lubrina.
Exhibition design:
Gerhard Steidl.
Mannequins:
Carmen Lucini
[Bundeskunsthalle,
Bonn, 2015]

szet népszerűsítése mellett a formatervezés és a divat is megjelenjen az épület falai között. Éppen ideje volt már, hogy a nemzetközi divatvilágban meghatározó szereppel bíró Lagerfeld gazdag életművét egy összefoglaló „seregszémán” láthassa együtt a közönség. Az egyes művészeti ágak és a formatervezés szorosan összetartoznak, és nem véletlenül beszélünk a stílusok, irányzatok korszakot meghatározó és formáló erejéről. Különleges tehetségű művészek képesek arra, hogy koruk jelenségeit ne csak „visszatükrözzék”, hanem formálják is. Ilyen adottságokkal rendelkezik Karl Lagerfeld is, aki munkáiban a korszellemet és történéseket egyaránt képes megragadni. Azt mondják, a divatok jönnek és mennek, a stílus ezzel szemben időtlen. Az ő esetében megdőlt ez az állítás, hiszen személyében egyszerre jelenti a divatot és a stílust is.

Lagerfeld legfontosabb eszköze a papír, nála minden a papírral kezdődik és fejeződik be. Rajzban kommunikál környezetével, papír segítségével manifesztálja álmait és vízióit, majd a hosszú folyamat végén, a megvalósult ruhák fotóit magazinok, könyvek lapjain teszi közzé.

Minden fejben dől el: még épphogy csak megszületett az új kollekción, amikor ő már a soron következő feladaton töri a fejét, és ez a körforgás megállíthatatlan. Nincs olyan zseniális ötlete, amit ne követne rögtön egy újabb, még jobb, még izgalmasabb: a divat világát immár több mint hatvan éve meghatározó művész még ma is mindenkit „leköröz”. Különleges adottságú alkotó, akit eddig még senkinek sem sikerült utánoznia. Am tanulni tőle annál többet lehet és érdemes is: a soha nem lankadó tudásszomjat, humort, emberséget és nem utolsósorban az alkotásban megtalálható örömet.

Divatmetodikája egyáltalán nem bonyolult, a művészete lényegre törő, nagyvonalú gondolkodás jellemzi. Ennek eredménye: tiszta és világos koncepción alapuló tervek és magas minőségi elvárásoknak megfelelő alkotások.

Karl Lagerfeld divatkarrierje az ötvenes évek Párizsában indult. A hamburgi születésű, kozmopolita neveltetésű fiatalember a divat fővárosába érkezett, hogy művészeti tanulmányokat folytasson. 1954-ben

egy merész vonalú, sárga gyapjúkabát tervével elnyerte az International Wool Secretariat (Nemzetközi Gyapjútítkárság) által kiírt pályázat első díját, ennek köszönhetően egyik pillanatról a másikra szinte berobott a divat világába. A pályamű szakított minden addigi hagyománnyal: az élénk színű, tiszta gyapjúból készült modell hátul V alakban mélyen kivágott, gallérja pedig a kulcscsont fölött egy övcsattal záródik. A zsűritagok – Hubert de Givenchy és Pierre Balmain – el voltak ragadtatva tőle, utóbbi azonnal asszisztensének alkalmazta. A többi már divattörténelem...

1958-ban Lagerfeld vált, a Jean Patou divatház művészeti vezetőjéül szegődik, 1963-tól a Chloé prêt-à-porter kollekciónak tervezője, 1965-ben pedig már a Fendinek tervez. 1970-től egyre inkább a saját útját járja. 1983-ban átveszi a Chanel művészeti vezetését, mint Gabrielle Chanel egyetlen legitím utóda. A nehézség végre jó kezekbe kerül, ugyanis fennáll a veszély, hogy Coco halála után „ellaposodik” a márka. A váltás szerencsés, a jellegzetes Chanel-sikk és -elegancia mesterien fonódik össze Lagerfeld semmi mással össze nem téveszthető, egyéni stílusával, és jól kapcsolódik a kor stílusához is. 1985-től Karl Lagerfeld márkanéven konfekcionált ruhákat is tervez. 2004-ben a H&M áruházláncnak tervez kollekción. Míg a legtöbb divatkreátor eldönti, milyen az általa „elképzelt” alkat, akinek a ruháit szánja, Lagerfeld mindig újabb és újabb „nőtípusokat” alkot. Megfelel saját elvárásának, mely szerint a divat akkor tölti be valódi funkcióját, ha az utcán szembejön.

A kiállítás megismertette a „lagerfeldi munkamódszerrel”, melynek lényege a tökéletesen összehangolt csapatmunka: ami az első vázlatoktól a kollekción megjelenéséig, a kiegészítők gondos összeválogatásától a divatbemutató díszleteinek kivitelezéséig, a kísérőzenék felkutatásáig, vagy a divatfotók elkészítésétől a katalógus nyomtatásáig igen fontos, meghatározó elem.

Ennek az összeszokott csapatnak köszönhető ez a kiállítás is. A látványtervező Gerhard Steidl, aki már több mint húsz éve dolgozik Lagerfelddel. A kiállítás a ruhákra koncentrált: Lady Amanda Harlech kurátor több mint 120 modellt és kiegészítőt választott ki

Fotó: David Ertl

**Karl Lagerfeld.
Modemethode című
kiállítás (részlet).
Haute couture terem
Chanel kreációkkal,
az installáció a Wanda
Barcelona munkája /
Karl Lagerfeld.
Modemethode
(exhibition view).
Haute couture room
with creations for
Chanel. Paper art haute
couture area:
Wanda Barcelona
[Bundeskunsthalle,
Bonn, 2015]**

az 1966 és 2015 között elkészült alkotások sorából. Kurátortársával, Rein Wolfsszal vállalt feladata nem volt egyszerű, hiszen ruhákat rövid időre kiállítani viszonylag könnyen megoldható feladat, ám hat hónapon át fenntartani az érdeklődést sokkal nehezebb.

A kiállítás csúcspontját – akárcsak általában a divatban – az haute couture terem jelentette, ahol az egyedileg előállított kreációkat vonultatták fel. A Wanda Barcelona fiatal spanyol tervezőkből álló csapata a ruhák köré egy csodálatos papírkulisszát – valóságos mesevilágot – varázsolt, melynek ihletője a párizsi Grand Palais volt.

Carmen Lucininak köszönhető, hogy a ruhák „életre keltek” a kiállításon: nem is gondolná a múzeumlátogató, milyen nehéz az életszerű bemutatásukhoz a megfelelő babákról gondoskodni. A méretek pontos egyezése mellett fontosak a statikai szempontok is, hiszen egy gyöngyökkel hímzett estélyi akár 18 kilogrammos is lehet, biztonságos kiállítása komoly kihívások elé állítja a technikáért felelős személyzetet. A kézzel modellezett, speciális termotechnikával előál-

lított, átlátszó babák nagy előnye, hogy a néző „belelát” a modellekbe, látja a ruhák belését, eldolgozását is. Míg a Fendi modelleknél a figurák „olaszosan teltek”, a Chanelnél „franciásan törekenyek”. A tökéletes hatás érdekében a babák a ruha alatt hajszálvékony habzivacsból méretre szabott „fehérműt” viseltek. A Chloé modelleket elefántcsontszínű, a Fendi és a Chanel ruhákat átlátszó műanyag vagy papírbabákra helyezték. Parókáikról Sam McKnight gondoskodott.

A kiállításon 62 Chanel, 30 Fendi, 20 Chloé és 13 Karl Lagerfeld márkajelzésű ruha volt látható. Az anyagot a Chanel, a Fendi, a Chloé és a Karl Lagerfeld divatházak, valamint a Metropolitan Museum of Art (New York) bocsátotta a múzeum rendelkezésére.

BORSOS KLÁRA
újságíró

(Karl Lagerfeld. Modemethode. Bundeskunsthalle, Bonn, 2015. március 28–szeptember 13.)

A fotókat a Bundeskunsthalle bocsátotta rendelkezésünkre.

**Karl Lagerfeld.
Modemethode című
kiállítás (részlet).
Az előtérben a Fendi
számára tervezett
2000/2001-es
téli kollekció /
Karl Lagerfeld.
Modemethode
(exhibition view).
In the foreground:
the 2000/2001
winter collection
designed for Fendi
[Bundeskunsthalle,
Bonn, 2015]**

Fotó: David Ertl